Kollár Ján (1793-1852) :)

Básnik, historik, folklorista.

Do školy chodil v Mošovciach, Kremnici, Banskej Bystrici, v rokoch 1812-1815 evanjelické lýceum v Bratislave, potom bol 2 roky vychovávateľom, v rokoch 1817-1819 študoval teológiu a filozofiu v Jene. V rokoch 1819-1849 evanjelický kňaz v Pešti, od 1849 poradca vlády a profesor slovanskej archeológie vo Viedni. Bol vodcovskou postavou vtedajšieho kultúrneho a národného života Slovákov, ideológom všeslovanskej vzájomnosti. Mal veľký vplyv ako básnik, ktorého dielo sa stalo dôležitým medzníkom vo vývine českej i slovenskej poézie, ale predovšetkým ako tvorca a šíriteľ myšlienky slovanskej vzájomnosti, ktorá presadzovala požiadavku znášanlivosti medzi národmi. Zbieral a vydával ľudové piesne, pričom treba vyzdvihnúť jeho organizátorskú prácu na tomto úseku. Vybudoval sieť spolupracovníkov na celom Slovensku, a tým aktivizoval a uvedomoval ľudí. Pri vydávaní ľudových piesní spočiatku úzko spolupracoval s Pavlom Jozefom Šafárikom, podieľal sa aj na vydaní *Písní svietských lidu slovenského v Uhžích* (1823),kde uverejnil predhovor, v ktorom vysvetľuje svoju koncepciu chápania ľudovej poézie. Druhý zväzok tejto zbierky (1827) pripravil už Kollár sám. Mimoriadne významným počinom bolo vydanie jeho zbierky slovenských ľudových piesní pod názvom *Narodnie spievanky I-II* (1834, 1835). Patrila k najreprezentatívnejším prácam tohto druhu v Európe, oceneným v Poľsku i Rusku už v čase vydania. Mala veľký význam pre štúrovcov, stala sa vzorom, ako pracovať s ľudovou slovesnosťou a ako ju využívať v zápase o zachovanie národa. Kollár pri hodnotení ľudovej slovesnosti a určovaní jej významu pre národný život vychádzal zo zásady, že ľudová pieseň je skutočným prejavom života ľudu, výrazom jeho citov, myšlienok a túžob: je teda predovšetkým bohatým zdrojom poučení o ľude a jeho živote. Jeho cieľom bolo predstaviť svetu vysoké umelecké hodnoty slovenskej ľudovej poézie. Oceňuje citovosť ľudovej piesne a stavia ju do protikladu s vyumelkovanosťou romantického básnictva. Kollárovou zásluhou sa vo folklóre čoraz viacej videli hodnoty schopné umelecky posilniť celonárodný charakter novej literatúry.

Copyright © 2013 - 2026 Encyklopédia poznania